

Ulkomaankauppa

Vienti toipuu tänä ja ensi vuonna

- » Palvelujen ulkomaankauppa supistui koronavaiheissa tavaraa enemmän
- » Matkailu- ja kuljetuspalvelujen vienti määrittää koko viennin kasvulukuja
- » Pehmeät indikaattorit viittaavat tavaraviennin kasvuun

LISÄTIETOJA

Ennustepäällikkö Ilkka Kiema
040 940 2287
ilkka.kiema@labour.fi
www.labour.fi

Suomen vienti supistui viime vuonna pelättyä vähemmän, vain 6,6 prosenttia. Supistuminen painottui vahvasti palveluvientiin. Tavaraviennin supistuminen jäi viime vuonna yllättäen 1,8 prosenttiin, mutta palveluvienti supistui peräti 16,6 prosenttia.

Toisin kuin vielä syksyllä 2020 ennustimme, tuonti supistui viime vuonna saman verran kuin vienti, 6,6 prosenttia. Myös tuonnin supistuminen painottui palvelujen ulkomaankauppaan.

Tällä hetkellä vientiteollisuuden pehmeät indikaattorit viittaavat tavaraviennin nopeahkoon toipumiseen. Viennin kasvu tänä ja ensi vuonna tulee kuitenkin painottumaan palveluvientiin, ja ulkomaankaupan kasvuluvut riippuvat olennaisesti matkailu- ja kuljetusalalla tapahtuvan pandemiasta toipumisen ajankohdasta. Ennusteskennariossamme koronavaiheista päätymisestä aiheutuva viennin ja tuonnin poikkeuksellisen ripeä kasvu ajoittuu suurimmalta osin ensi vuoteen.

TAVARAVIENTI KÄÄNTYY KASVUUN

Suomen tavaraviennin viimevuotinen supistuminen oli hyvin vähäistä, jos sen vertailukohtaksi otetaan tavaraviennin kehitys aiemmissa kansainvälisissä talouskriiseissä.

Oheinen kuvio rinnastaa toisiinsa Suomen tavaraviennin ja IMU30-muuttujan prosentuaaliset muutokset. IMU30-muuttuja on Palkansaajien tutkimuslaitoksen mallilaskelmissa käytetty 30 maan bruttokansantuotteista muodostettu painotettu indeksi. Indeksissä maapainot perustuvat maiden osuuksiin Suomen tavaraviennistä. Kuviosta käy ilmi, että esimerkiksi finanssikriisin aikana Suomen tavaraviennin supistuminen – yli 22 prosenttia – oli moninkertainen vientimaitten talouksien supistumiseen verrattuna.

Viime vuonna tavaravienti supistui kuitenkin oleellisesti vähemmän kuin IMU-indeksin ilmaisema vientimaiden bruttokansantuotteiden keskiarvo. Ilmeinen selitys tälle on, että Suomen vientimaissa kriisin aiheuttama talouden supistuminen painottui Suomen vientituotteita vain vähän hyödyntäville palvelualoille.

Euroalueen kriisistä toipuminen painottuu ensi vuodelle, mutta esimerkiksi Yhdysvaltojen talouskasvu on massiivisen elvytyksen seurauksena erittäin vahvaa jo kuluvana vuonna. Koska talouden supistumisen tavoin myös vien-

timaiden kriisiä seuraava talouskasvu painottuu Suomen vientituotteita vain vähän hyödyntäville aloille, myöskään tavaraviennin kasvu ei ole niin vahvaa kuin mihin vientimaitten kasvuluvut viittaisivat.

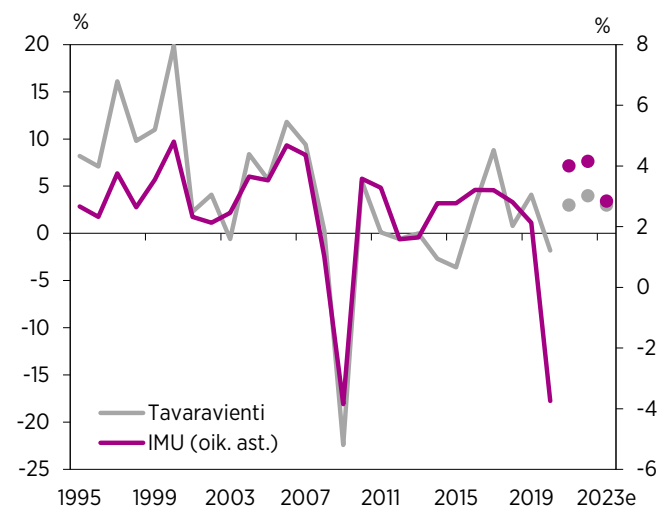
Tavaraviennin pehmeät indikaattorit, kuten esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliiton uusin teollisuuden suhdannebarometri, viittaavat kuitenkin melko voimakkaaseen kasvuun. Ennusteskennariossamme tavaraviennin kasvu on vahvinta ensi vuonna, ja tavaravienti kasvaa

ULKOMAANKAUPAN KESKEISIÄ ENNUSTELUKUJUA

	2020	2021e	2022e	2023e
Vienti (muutos-%)	-6,6	4,5	7,0	3,0
Tuonti (muutos-%)	-6,6	3,7	8,0	2,0
Tavaroiden ja palvelujen tase (Mrd. €)	0,9	1,5	0,5	1,5
Vaihtotase (Mrd. €)	0,7	0,6	0,0	2,4

Lähde: Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos

IMU30-MUUTTUJAN JA TAVARAVIENNIN KASVU 1995–2023

Lähde: Eurostat, Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos

vuonna 2021 kolme prosenttia, vuonna 2022 neljä prosenttia ja vuonna 2023 kolme prosenttia.

PALVELUVIENTI MÄÄRITTÄÄ KOKO VIENNIN KASVUA

Palveluviennin ja myös koko viennin supistuminen johtui viime vuonna suurelta osin muutamien yksittäisten palveluvientiä harjoittavien toimialojen romahduksesta. Vuonna 2020 matkailuvienti supistui noin kolmasosaan ja kuljetuspalvelujen vienti noin puoleen vuoden 2019 tasosta.

Yksittäisten toimialojen poikkeuksellisen suurta vaikutusta voidaan havainnollistaa kuviolla, joka esittää yksittäisten palveluvientierien arvojen muutoksen vaikutusta palveluviennin supistumiseen vuonna 2020. Kuvioon on sisällytetty ne palveluvientierät, joiden vaikutus koko palveluviennin arvon muutokseen oli vähintään puoli prosenttiyksikköä. Kuviosta käy ilmi, että palveluviennin arvon 17,3 prosentin suuruudesta supistumisesta 7,1 prosenttiyksikköä selittyy matkailupalvelujen viennin supistumisella ja 7,3 prosenttiyksikköä kuljetuspalvelujen viennin supistumisella. Sitä vastoin vuonna 2019 erittäin voimakkaasti kasvaneiden televiestintäpalvelujen viennin kasvu jatkui myös viime vuonna.

Suomen ja koko maailman talouden toipuessa korona-kriisistä myös matkailu- ja kuljetuspalvelujen vienti tulee kasvamaan lähelle aiempaa tasoa tai sitä suuremmaksi, ja niiden toipumisen ajankohta määrittää ratkaisevasti palveluviennin ja myös yhteenlasketun viennin kehitystä. Ennusteskennariossamme näiden toimialojen palautuminen ajoittuu suurimmalta osin ensi vuoteen. Palveluvienti kasvaa kuluvaan vuonna kahdeksan prosenttia, vuonna 2021 neljätoista prosenttia ja vuonna 2022 kolme prosenttia.

Palvelutuonnin supistumista esittävään kuvioon on viennin kuviota vastaavasti valittu ne palveluerät, jotka vaikuttivat supistumiseen vähintään puoli prosenttiyksikköä. Kuviosta käy ilmi, että myös palvelutuonnin supistuminen painottui kuljetus- ja matkailupalveluihin.

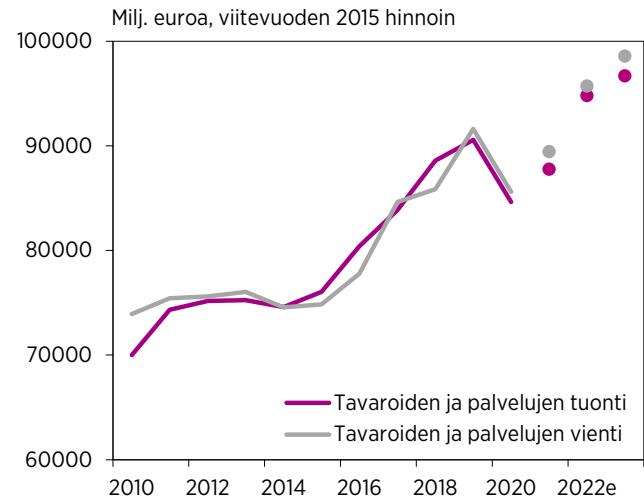
VAIHTOSUHTEESSA EI TAPAHTUNE DRAMAATTISIA MUUTOKSIA

Viime vuonna tavaroiden ulkomaankaupan vienti- ja tuontihinnat laskivat voimakkaasti, 6,1 ja 7,3 prosenttia. Palvelujen ulkomaankaupassa hintojen lasku oli paljon pienempää (0,9 ja 1,1 prosenttia). Yksi syy hintojen laskuun on ollut raakaöljyn hinnan aleneminen noin kahteen kolmasosaan vuoden 2019 hintatasoon verrattuna.

Hintojen lasku vahvisti tavaroiden ja palvelujen tasetta, jonka ylijäämä kasvoi 900 miljoonaan euroon viime vuonna. Lisäksi Suomen ulkomailta saamat omaisuustulot supistuivat vähemmän kuin ulkomaalaisten omaisuustulot Suomesta, ja vaihtotase kääntyi ylijäämäiseksi.

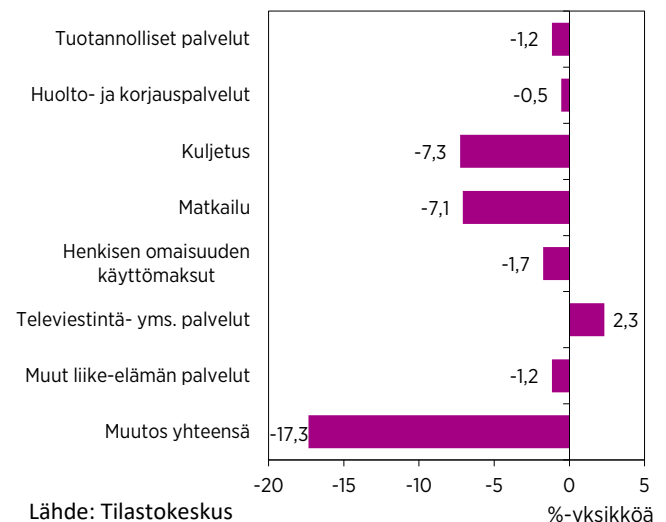
Ennusteskennariossamme vaihtosuhteessa ei tapahdu dramaattisia muutoksia, mutta ulkomaankaupan hinnat lähestyvät kriisiä edeltänyttä tasoa. Vaihtotase säilyy ylijäämäisenä kuluvaan vuonna, mutta ensi vuonna se on lähellä nollaa, koska palvelutuonnin palautuminen painottuu palveluvientiä vahvemmin ensi vuodelle. Vuonna 2023 vaihtotase on ennusteessamme jälleen ylijäämäinen. ■

VIENTI JA TUONTI 2010–2023

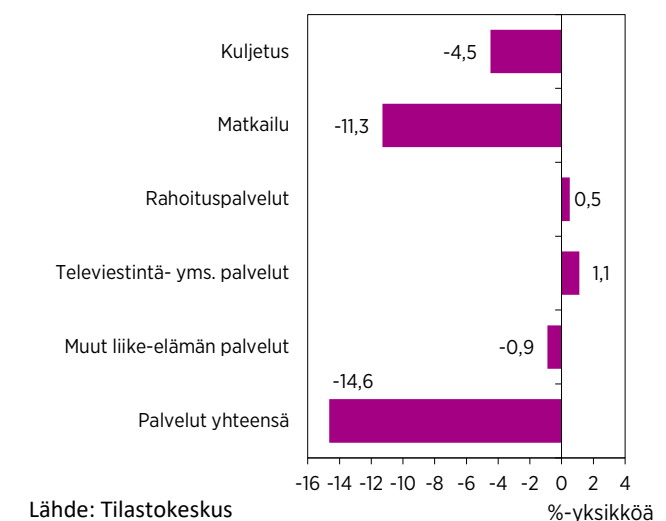
Lähde: Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos

JOIDENKIN ERIEN VAIKUTUS PALVELUVIENNIN ARVON MUUTOKSEEN 2020

Lähde: Tilastokeskus

JOIDENKIN ERIEN VAIKUTUS PALVELUTUONNIN ARVON MUUTOKSEEN 2020

Lähde: Tilastokeskus